

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Wersja dla uczniów

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

w Miliczu

1. Wprowadzenie.
 2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem.
 3. Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko.
 4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej.
 5. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.
 6. Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy – procedury interwencyjne w szkole.
 7. Ważne telefony i adresy.
-

I. Wstęp

Dokument ten reguluje procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuację w określony procedurami sposób postępowania.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w jednostce dokumentami: Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- * Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- * Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. Z 1991.120.526 ze zm.);
- * Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
- * Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
- * Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
- * Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- * Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.).

Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

- * **krzywdzeniu dziecka** należy rozumieć - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie dzieci to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Wyróżnia się następujące wymiary zjawiska krzywdzenia dziecka:
 - **przemoc psychiczna** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
 - **przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klapsy, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu dziecka, itd.
 - **przemoc seksualna** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności dziecka, dotyk bez zgody, itd.
 - **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia,

przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.

- **zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób Dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
- **alienacja rodzicielka** - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego Rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- **cyberprzemoc** - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to; nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

* **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

* **pracowniku szkoły** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w szkole dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych;

* **dziecku** - osoba przyjęta do szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców i ucząca się w szkole;

* **zespołe interwencyjnym** - powołany przez Dyrektora Szkoły w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej o dużym nasileniu oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego. W skład zespołu wchodzi: dyrektor/wicedyrektor, pedagog, psycholog, wychowawca ucznia.

II. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Zachowania niedozwolone w komunikacji z małoletnimi:

- * Pracownikowi szkoły nie wolno poniżać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka;
- * Pracownikowi szkoły nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- * Pracownikowi szkoły nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
- * Pracownikowi szkoły nie wolno używać języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych;
- * Pracownikowi szkoły nie wolno naśmiewać się z dziecka i zachęcać do tego innych;
- * Pracownikowi szkoły nie wolno faworyzować dziecka w klasie, tak że niektóre dzieci czują się wykluczone.
- * Pracownik szkoły zobowiązany jest szanować prawa dziecka do wyrażania swojej odrębności w każdej sferze. Dotyczy to zarówno wyznania, jak i orientacji seksualnej, poglądów oraz wyglądu dziecka.
- * Pracownik szkoły zobowiązany jest uszanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić nieletniego, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.

Przemoc fizyczna

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu; jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny, niepełnosprawność intelektualną i dodatkowe sprężenia. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnego zastosowania takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego.

Zachowania niedozwolone w kontaktach z małoletnimi:

- * Pracownikowi szkoły nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
 - * Pracownikowi szkoły nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
-

- * Pracownikowi szkoły nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- * Podczas dłuższych (niż jednodniowe) wyjazdów i wycieczek, niedopuszczalne jest spanie pracownika z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju. Odstępstwem od tej zasady będzie potrzeba indywidualna niepełnosprawnego dziecka i pisemna zgoda rodziców/opiekunów prawnych.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

- * Pracownikowi szkoły nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania.
- * Jeżeli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem/opiekunem lub nauczycielem poza godzinami pracy szkoły, dozwolony jest poprzez :
 - 1) komunikatory z urządzeń prywatnych
 - 2) dziennik elektroniczny.

III. Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko.

Zachowanie POŻĄDANE:

- * **Szanuj innych:** Każda osoba zasługuje na szacunek, niezależnie od różnic w wyglądzie, pochodzeniu czy zainteresowaniach. Promuj akceptację różnorodności.
 - * **Rozmawiaj z szacunkiem:** Zachęcaj dzieci do komunikacji z szacunkiem i uprzednio słuchania innych przed wypowiedzeniem swojego zdania. Ucz je, że słowa mogą mieć wpływ na uczucia innych.
 - * **Rozwiązywanie konfliktów:** Pomóż dzieciom rozumieć, że konflikty są naturalną częścią życia i można je rozwiązać bez używania przemocy. Nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów jest kluczowa.
 - * **Współpraca:** Wspieraj zachęcanie do współpracy z innymi dziećmi. Wspólne projekty i zabawy uczą współpracy, empatii i budowania relacji.
 - * **Przyjaźń i wsparcie:** Pomagaj dzieciom w budowaniu przyjaźni i rozumieniu, że mogą na siebie liczyć. Wspieraj ich, aby były wsparciem dla swoich przyjaciół w trudnych chwilach.
 - * **Nie toleruj znęcania się:** Naucz dziecko, że znęcanie się nad innymi jest niedopuszczalne i może mieć poważne konsekwencje. Zachęcaj do zgłaszania przypadków znęcania się w SOSW.
 - * **Ogranicz wpływ negatywnych treści:** Monitoruj, co dziecko widzi i słyszy w mediach społecznościowych i innych mediach. Pomóż mu zrozumieć, że nie wszystko, co widzi, jest realne ani wartościowe.
 - * **Wspieraj zdrowe granice:** Naucz dzieci, jak ustalać zdrowe granice w relacjach, mówiąc "nie" w odpowiednich sytuacjach i szanując prywatność innych.
-

- * **Wspieraj pomoc dla ofiar:** Naucz dziecko, że jeśli zobaczy lub usłyszy o przemocy, znęcaniu się lub dyskryminacji wobec innych dzieci, powinno to zgłosić odpowiedniej osobie dorosłej w Ośrodku.
- * **Buduj zaufanie:** Twórz otoczenie, w którym dzieci czują się bezpieczne, by dzielić się swoimi uczuciami i obawami. Bądź dostępny, by słuchać i wspierać swoje dziecko.

Zachowania NEGATYWNE:

- * Nie wolno krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy;
- * Nie wolno używać języka nienawiści ani tzw. hejtu;
- * Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej;
- * Nie wolno nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody;
- * Nie wolno wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek;
- * Nie wolno pożyczać rzeczy innych bez ich zgody;
- * Nie wolno zabierać, ukrywać rzeczy innych osób;
- * Nie wolno spożywać **alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji** , ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.

Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub innego pracownika szkoły.

IV. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

Urządzenia elektroniczne należy używać zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Miliczu ponadto, należy pamiętać, że:

- * **Należy szanować prywatność innych** – nieodpuszczalne jest nagrywanie, fotografowanie czy udostępnianie informacji bez zgody zainteresowanych.
 - * Użytkownicy są odpowiedzialni za swoje działania online. Należy unikać publikowania, udostępniania lub rozpowszechniania nieodpowiednich treści.
 - * Należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa online. Nie należy udostępniać prywatnych danych, hasła oraz innych informacji.
-

- * Zakazuje się dostępu, publikowania i rozpowszechniania treści pornograficznych, nielegalnych, obraźliwych, dyskryminujących lub w inny sposób naruszających zasady etyki i prawa.
- * Zakazuje się wszelkich form cyberprzemocy, takich jak zastraszanie, szkalowanie czy atakowanie innych uczniów online.
- * Szkoła zastrzega sobie prawo do monitorowania aktywności online uczniów w celu zapewnienia bezpieczeństwa i przestrzegania zasad.

Zadania pracownika Szkoły w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze w sali informatycznej:

- * W przypadku „przyłapania” dziecka na wyszukiwaniu, przeglądaniu niebezpiecznych treści nauczyciel, który sprawuje opiekę nad uczniem informuje wychowawcę, a w następnej kolejności pedagoga szkolnego lub psychologa o zaistniałej sytuacji.
- * Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza również rozmowę z rodzicami dziecka.
- * Jeżeli w wyniku przeprowadzonych rozmów uzyska się informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje się działania opisane w niniejszych procedurach.

V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Miliczu zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ośrodek, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

- * Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów.
- * Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę,
- * Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

VI. Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy - procedury interwencyjne w szkole

PROCEDURA INTERWENCYJNA – ZNĘCANIE SIĘ, PRZEMOC FIZYCZNA, SŁOWNA, PSYCHICZNA STOSOWANA WOBEC MAŁOLETNIEGO

- * Jeśli uczeń nie czuje się bezpiecznie, powiadamia o tym wychowawcę. Przedstawia mu sytuację, jeśli ma świadków przemocy stosowanej wobec niego, informuje o tym nauczyciela. Prosi wtedy o reakcję, wsparcie i pomoc, informując także rodziców.
- * Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłasza uczeń, podejmuje działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami.
- * Ośrodek, zgodnie ze swoim statutem, bezzwłocznie podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.
- * Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec dziecka, wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy / sprawców przemocy, wychowawca podejmie stosowne, zgodne ze statutem ośrodka, działania
- * Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje przewidziane w statucie ośrodka.
- * Jeśli uczeń będzie potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego – może poprosić o rozmowę z pedagogiem szkolnym, psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufa).
- * Pedagog szkolny, psycholog mogą udzielić pomocy psychologicznej oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać może systematycznie, dopóki będzie ona uczniowi potrzebna.
- * Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się znęcał nad danym dzieckiem, powinno ono ponownie poinformować o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami może też przedstawić sprawę dyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.
- * W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.
- * W przypadku ciągłego, uporczywego znęcania się nad dzieckiem oraz nieskutecznej reakcji szkoły na działania sprawcy, rodzice poszkodowanego dziecka mogą zgłosić ten fakt do kuratorium oświaty, które podejmie działanie wyjaśniające.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – CELOWE NISZCZENIE LUB KRADZIEŻ RZECZY MAŁOLETNIEGO

* Jeżeli dojdzie do kradzieży lub zniszczenia rzeczy ucznia, powinien on poinformować wychowawcę lub innego nauczyciela - przedstawia mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Informuje o ewentualnych świadkach zdarzenia.

* Uczeń mówi o tym zdarzeniu swoim rodzicom.

* Wychowawca informuje rodziców, pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu i podejmują oni (zgodnie z procedurami) wspólne kroki w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.

* Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży rzeczy ucznia został ustalony lub wskazany, wychowawca informuje o tym jego rodziców;

* Ośrodek, zgodnie ze swoim statutem, stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące.

* Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, ośrodek informuje o tym fakcie rodziców i zgłasza ten fakt policji.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – PRZEMOC DOMOWA STOSOWANA WOBEC MAŁOLETNIEGO

* Uczeń może ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego ma zaufanie, że dzieje mu się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla siebie sytuacji. Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując dziecko, podejrzewa, że jest krzywdzone, chociaż mu tego nie zgłosiło. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem oraz rodzicami/opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.

* Po uzyskaniu informacji od ucznia wychowawca podejmie interwencję w sprawie: wspólnie z pedagogiem zbierają informacje na temat krzywdy, której uczeń doznał – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z dzieckiem będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia bezpieczeństwa. Dziecko może opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedzieć o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą zadać dodatkowe pytania.

* W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu ucznia lub potwierdzenia się podejrzeń, (w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia) pedagog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły.

* Dziecko może porozmawiać o swojej sytuacji, o tym, co czuje i przeżywa z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Udziela oni wsparcia w tej trudnej dla dziecka sytuacji oraz uwzględniając jego potrzeby, wspólnie z rodzicami zaplanują działania, które zapewnią ochronę przed krzywdzeniem.

* Wspólnie z rodzicami (lub jednym z nich, tym, który nie krzywdzi) pedagog wraz z wychowawcą planują konkretne działania zapewniające dziecku ochronę.

* Szkoła zapewni dziecku opiekę i pomoc psychologiczną. Może także skierować go na terapię psychologiczną, gdy będzie potrzebował długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

* Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia pomocy, której dziecko potrzebuje, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.

* W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, pedagog powiadamia policję specjalistę ds. nieletnich z Komendy Powiatowej Policji oraz sąd rodzinny.

* W sytuacjach bezpośrednio zagrażających zdrowiu lub życiu dziecka, pedagog powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję. Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskiej Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się wg ustalonych zasad prawnych. Do wszczęcia procedury „Niebieskiej karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – NIERÓWNE TRAKTOWANIE – DYSKRYMINACJA MAŁOLETNIEGO

* Dziecko ma możliwość rozmowy z nauczycielem, któremu ufa lub wychowawcą - o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyło.

To trudna dla dziecka sytuacja, więc nie może się obawiać poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.

* Informuje także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstawia im wszystkie okoliczności zdarzenia.

* Zasięga porady szkolnego pedagoga – opowiada mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog szkolny zgodnie z potrzebami dziecka udziela mu pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

* Dziecko i rodzice/opiekunowie mogą zwrócić się o pomoc także do organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw dziecka/ praw człowieka.

*W przypadku nieotrzymania pomocy ze strony szkoły, rodzice/opiekunowie mogą zgłosić sprawę do właściwego kuratorium oświaty i do Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka.

* Wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia oraz ustalają sprawcę/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora szkoły.

* Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.

* Dyrektor po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy do popełnienia takiego czynu, zastosuje określone w statucie środki dyscyplinujące sprawcę. Poinformuje o nich rodziców sprawcy.

PROCEDURA INTERWENCYJNA – CYBERPRZEMOC, NAWIĄZYWANIE PRZEZ MAŁOLETNIEGO NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW W INTERNECIE

* Dziecko stara się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec niego.

* Zgłasza ten fakt wychowawcy, który informuje o fakcie Pedagoga szkolnego i Dyrektora.

* Nauczyciel wysłuchuje dziecko i analizuje dowody, które dostarczyło. Jeśli będzie mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, prosi o pomoc nauczyciela specjalistę.

* Jeśli dziecko ma świadków doświadczanej przez niego cyberprzemocy, mówi o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.

* Wychowawca oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.

* Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy. Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.

* Wychowawca może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować rodziców dziecka lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie z rodzicami i dyrektorem szkoły.

* Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów (np. nie ma zmian postawy dziecka – sprawcy cyberprzemocy).

* Jeśli dziecko będzie potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - prosi o rozmowę z pedagogiem szkolnym, psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufa).

PROCEDURA INTERWENCYJNA – NARUSZENIE PRYWATNOŚCI DOTYCZĄCE NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA W SIECI DANYCH OSOBOWAYCH LUB WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO.

- * Gdy sprawcą jest uczeń – kolega ofiary ze szkoły czy klasy, dziecko kontaktuje się z wychowawcą. Przedstawia mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia jego praw.
- * Informuje równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców.
- * W miarę swoich możliwości zabezpiecza dowody naruszenia praw. Gromadzi sam lub z pomocą pracownika szkoły, posiadającego umiejętności z zakresu technologii cyfrowej materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (email, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub mms/sms).
- * Zebrane dowody przedstawia rodzicom i wychowawcy.
- * Dokonuje zmian identyfikujących Go w sieci – powinni być przy tym rodzice.
- * Szkoła podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy naruszenia praw dziecka do ochrony wizerunku i danych osobowych. Jeśli sprawcą okaże się uczeń szkoły, którego działaniu nie przyświecał świadomy zamiar wyrządzenia szkody majątkowej lub osobistej (był to np. niestosowny żart, niewłaściwe zachowanie wobec dziecka), szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania wychowawcze i dyscyplinujące sprawcę.
- * Jeżeli naruszenie praw skutkuje dla dziecka dużym obciążeniem emocjonalnym, może ono zwrócić się do pedagoga szkolnego o wsparcie. Zaplanuje on wraz z dzieckiem i jego rodzicami rodzaj pomocy i wdroży działania chroniące dziecko przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczyło.
- * Szkoła zapewni dziecku opiekę pedagogiczno-psychologiczną. W przypadku konieczności podjęcia dalszych działań pomocowych, może skierować dziecko za zgodą rodziców do placówki specjalistycznej.
- * Szkoła powiadomi dziecko i jego rodziców o swoich działaniach w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).
- * Zadba o to, aby informacje narażające dziecko na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

PROCEDURA INTERWENCJI - W SYTUACJI KRZYWDZENIA DZIECKA W SZKOLE PRZEZ PRACOWNIKA JEDNOSTKI

- * Osoba podejrzewająca krzywdzenie Dziecka przez pracownika w Ośrodku lub osoba, która ma taką wiedzę, zgłasza problem Dyrektorowi.
 - * Dyrektor Ośrodka zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem podejrzanym o krzywdzenie. Pedagog szkolny,
-

psycholog przeprowadzają rozmowę z uczniem. Przekazują uzyskane informacje dyrektorowi, który następnie organizuje spotkanie z rodzicami ucznia.

* Odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

* Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

* W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra dziecka, dyrektor ma 14 dni kalendarzowych na zawiadomienie o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego. Termin ten liczy się od dnia powzięcia informacji o zdarzeniu.

* Zawiadomienie rzecznika dyscyplinarnego nie musi być pisemne, dozwolona jest także forma telefoniczna czy też elektroniczna. W treści takiego zawiadomienia warto szczegółowo opisać zdarzenie, na podstawie którego Dyrektor wysnuł podejrzenie popełnienia przez nauczyciela przewinienia dyscyplinarnego.

VII. Ważne telefony i adresy

- * **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
 - * **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
 - * **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
 - * **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
 - * **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
 - * **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej Dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
 - * **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
 - * **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
 - * **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
-

Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol” – <https://twojparasol.com/>.
